

ÜLESANNE

RÄNNE: MAAILM LIIGUB, LIIGU SINA KOOS TEMAGA

Vanusegrupp: 4.-8. klass

Need ülesanded on suunatud migratsiooni mõistmisele minevikus ja olevikus. Keskendutakse viimasele kahele sajandile Euroopas, kuna siis toimunud ümberasumised on tõenäoliselt õpilasi kõige otsesemalt mõjutanud.

A) Kuidas grupid tekivad?

Tegevuse eesmärk on õppida gruppikuulumist analüüsima. Kuidas grupp moodustub/moodustatakse, kuidas inimesi vastu võetakse või eemale tõrjutakse, kui neid grupi liikmeks ei peeta? Kuidas inimene end tunneb, kui teda üheski grupis ei aktsepteerita?

Lapsed seisavad suletud silmadega ringis ning igaühele kleebitakse otsaette värviline kleeps. Näiteks 5 rohelist, kuus sinist, kuus kollast jne. Ühte värvi, näiteks punast, on vaid üks. Nüüd avatakse silmad ja hakatakse moodustama gruppe, kusjuures omavahel rääkida ei tohi.

Arutelu

- Kuidas grupid organiseeruvad/moodustuvad?
  - Kas kedagi koheldi halvasti?
  - Kas keegi tundis end halvasti kohelduna?
  - Kas õpilased tundsid end grupi liikmetena?
  - Kas keegi tundis, et ta ei kuulu ühtegi gruppi?
-

B) Kes või mis see immigrant on?

Immigratsioonist rääkides kasutatakse palju erinevaid termineid, kuid sageli valesti. Terminid vajavad selgekstegemist, et vältida ekslike stereotüüpide kasutamist, kui kõneaineks on migratsioon.

Õpilased jaotatakse paardesse, igale paarile antakse leht mõistetega, millele tuleb seletused leida:

KES ON ..... ?	KAS SA TUNNED MÕNDA?
immigrant	
ümberpaigutatud isik	
põgenik	
emigrant	
välismaalane	

Tabelis võib vajadusel parandusi teha: kas immigrant on sama mis emigrant? Kes on võõramaalane?

C) Kõigil on mõni pereliige, kes on emigreerunud!

Migratsioon ei ole vaid tänapäevane ilming – see on toimunud kogu inimkonna ajaloo vältel. Migratsiooni tähendus ja mõju inimeste igapäevaelule on siiski läbi ajaloo muutunud. Mitte just väga ammu olid eurooplased need, kes asusid ümber teistele kontinentidele ja ka teistesse Euroopa riikidesse. Tänapäeval rändavad inimesed Euroopasse ning seepärast peaks me meeles pidama oma minevikku, kui eurooplased ise immigrandid olid.

Iga laps koostab koduse ülesandena oma sugupuu. Ära peab märkima, kes pereliikmetest kunagi kuhugi või kusagilt sisse või välja on rännanud. Nendest isikutest, kes on kunagi rände läbi teinud, kirjutatakse lühikesed lookesed, mis klassis ette kantakse või sugupuu kõrvale seinale riputatakse.

Arutelu

- Kas meie klassis on õpilasi teistest maadest või rahvustest?
- Miks nad siia tulid? Mida nad siin teevad?
- Kuidas immigrandid vastu võeti?
- Mis on ühised jooned ja erinevused Eestist väljarännanute ja meie sisserännanute vahel?

D) Migratsioon.

Migratsioon läbi ajaloo: millised on sarnased jooned ja millised erinevused? Miks inimesed oma kodud maha jätavad ja teise kohta rändavad? Miks tehti seda sajandeid tagasi ja miks tehakse seda tänapäeval?

Õpilased jagatakse paardesse ning lastakse neil lugeda dokumenti Euroopas viimastel sajanditel toimunud migratsiooni kohta (vt. lisa). Seejärel täidetakse tekstist saadud info põhjal järgnev tabel. Loetud rännete teekonnad võib joonistada ka Peteri kaardile.

INIMESED, KES LÄKSID ÄRA				
Kuhu nad läksid?	Kes läksid?	Miks nad läksid?	Kuidas nad läksid?	Kui kauaks nad läksid?
Kust nad tulid?	Kes tulid?	Miks nad tulid?	Kuidas nad tulid?	Kui kauaks nad tulid?

INIMESED, KES TULID

Arutelu

- Miks inimesed tavaliselt kolivad?
- Mis vahe on rändel ajaloos ja tänapäeval?

Lisa

Migratsioon Euroopas

Tänapäeval on üsna tavaline, et suur hulk eurooplasi on mitmeid kordi rännanud ühest kohast teise (ühest piirkonnast, riigist ja isegi kontinendilt teisele). Sellist inimeste rännet nimetatakse migratsiooniks. Kui riik kaotab elanikke, siis nimetatakse seda emigratsiooniks ehk väljarändeks. Kui riiki tuleb elanikke juurde (väljastpoolt), siis nimetatakse seda immigratsiooniks ehk sisserändeks. 20. sajandi Euroopat iseloomustab kolm migratsiooniperioodi:

1. Emigreerumise/väljarände periood. 19. sajandil ja 20. sajandi alguses rändas enam kui 60 miljonit inimest Euroopast Ameerikasse: Ameerika Ühendriikidesse, Kanadasse, Argentiinasse ja Brasiiliasse. Põhjusteks oli peamiselt industrialiseerumine ja põllumajanduse kriisid. Ameerikas oli palju asustamata maad, mis pakkus paljudele elukohti, tööd ja investeerimisvõimalusi. Lõuna-Ameerika spetsialiseerus põllumajandussaaduste ekspordile ning oli seetõttu lõuna-eurooplastele ahvatlevaks sihtkohaks.
2. Sunnitud ränne/migratsioon: teist migratsioonilainet kirjeldab kõige enam see, et sellel oli nõ. sunnitud iseloom. Teine migratsioonilaine algas Esimese maailmasõja ajal ning kestis neljakümnendate aastate lõpuni. Pärast Esimest ja Teist maailmasõda rändasid miljonid Eurooplased piiride muutumise tõttu teistesse maadesse. Sakslased, poolakad ja kreeklased kannatasid kõige enam.
3. Vabatahtlik ränne: 20. sajandi teisel poolel on migratsioon jätkunud, kuid migratsiooni põhjused on teisenenud: 20. sajandi alguses rändas vahemeeräärsetelt aladelt inimesi Kesk- ja Põhja-Euroopasse, peamiseks põhjuseks majanduslik erinevus Euroopa riikide vahel. 20. sajandi teisel poolel rändasid paljud Ida-Eurooplased Lääne-Euroopasse, kuna NSV Liit lagunes ning Lääne-Euroopa oli majanduslikult rohkem arenenud.

Kontinentide vaheline ränne

Alates 20. sajandi keskpaigast on Euroopasse migreerunud suur hulk inimesi teistest maailmajagudest. Sellel on mitmeid põhjuseid, näiteks koloniaalmaade iseseisvumine ning majandusliku arengu erinev tase erinevates riikides. Viimane on rände põhjuseks olnud eriti 20. sajandi viimasel kolmandikul. Majandusliku ebavõrdsuse juured peituvad omakorda globaliseerumises.

Vaesemates riikides toimub majanduslik areng väga vaevaliselt. Seetõttu kardavad riik-kamad ja arenenumad riigid arenevate riikide elanike sisserännet arenenud riikidesse ning selle takistamiseks on kehtestatud ranged migratsiooni reguleerivad seadused, mis muudavad võõramaalaste vaba sissepääsu Euroopa riikidesse väga keeruliseks. Isikuid, kes on teistesse riikidesse elama asunud kehtestatud migratsiooniseadusi eirates, peetakse illegaalideks ning seaduserikkujateks.

Poliitiline ebastabiilsus, mis võib olla põhjustatud siseriiklikest või piiriülestest sõjalistest konfliktidest, on samuti Lõunast Põhja suunatud rände põhjuseks. Konfliktide tõttu peavad paljud inimesed oma kodumaalt põgenema ning otsima varjupaika naaberriikidest või kaugemalt. Ka usu-, sõna- ning poliitilise vabaduse puudumine on väga sageli rände põhjuseks. Inimesed, keda kiusatakse nende uskumuste ja ideaalide pärast taga, peavad tihti oma elu päästmiseks kodumaalt lahkuma ning otsima poliitilist varjupaika teistest riikidest.